

О. В. Степаненко, кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри кримінального права
Національного університету «Одеська юридична академія»

КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ, ПОВ'ЯЗАНІ З ДОМАШНІМ НАСИЛЬСТВОМ

Стаття присвячена дослідженню питань щодо визначення змісту поняття «кримінальне правопорушення, пов'язане з домашнім насильством» у кримінальному праві України. Вказано, що поняття «кримінальне правопорушення, пов'язане з домашнім насильством» має подвійну природу: - це вид кримінального правопорушення; - таке правопорушення пов'язане з домашнім насильством. Зазначено, що у вітчизняних нормативно-правових актах є два формулювання «злочин, пов'язаний з домашнім насильством» та «кримінальне правопорушення, пов'язане з домашнім насильством». На основі аналізу законодавства, наукових позицій, практики Верховного суду та інших судових рішень встановлено що формулювання в законодавстві «злочин пов'язаний з домашнім насильством» є недоліком законодавчої техніки, а тому в КК України та КПК України повинні бути внесені зміни в частині уніфікації підходу та передбачення у всіх випадках формулювання «кримінальне правопорушення, пов'язане з домашнім насильством». Зроблено висновок, що під кримінальним правопорушенням, пов'язаним з домашнім насильством слід розуміти: 1) ст. 126-1 КК України; 2) кримінальне правопорушення, що передбачає кваліфікуючу ознаку «вчинення таких діянь щодо подружжя чи колишнього подружжя або іншої особи, з якою винний перебуває (перебував) у сімейних або близьких відносинах»; 3) кримінальне правопорушення з обтяжуючою обставиною, передбаченою у п. 6-1 ч. 1 ст. 67 КК «вчинення кримінального правопорушення щодо подружжя чи колишнього подружжя або іншої особи, з якою винний перебуває (перебував) у сімейних або близьких відносинах» та п. 6 ч. 1 ст. 67 КК в частині «вчинення кримінального правопорушення ... у присутності дитини»; 4) кримінальне правопорушення з ознаками діяння (дії або бездіяльність), поняття якого визначено у ст. 1 Закону України «Про запобігання та протидію домашньому насильству». Саме таким визначення необхідно доповнити КК України, щоб досягнути уніфікованого підходу в аспекті розуміння кримінального правопорушення, пов'язаного з домашнім насильством та однакового застосування положень вітчизняного законодавства.

Ключові слова: насильство, домашнє насильство, кримінальне правопорушення, пов'язане з домашнім насильством.

O. V. Stepanenko. Criminal offences related to domestic violence

The article deals with examination of the issues of determining the concept of 'criminal offence related to domestic violence' in criminal law of Ukraine. It is indicated that the concept of 'criminal offence related to domestic violence' has a dual nature: it is a type of criminal offense; the offense is related to domestic violence. It is noted that in domestic legal acts there are two wordings 'crime associated with domestic violence' and 'criminal offence associated with domestic violence'. Based on the analysis of legislation, scientific positions, the case-law of the Supreme Court and other court decisions, it has been established that the wording in the legislation 'the crime related to domestic violence' lacks legislative technique, and therefore the Criminal Code of Ukraine (CC of Ukraine) and the Code of Criminal Procedure of Ukraine should be amended to unify the approach and establish the following wording in all case 'criminal offence related to domestic violence'. It is concluded that a criminal offence related to domestic violence should be understood as: 1) Art. 126-1 of the Criminal Code of Ukraine; 2) a criminal offence encompassing the component of 'commission of such acts against spouses or former spouses or another person with whom the perpetrator is (was) in family or close relations'; 3) a criminal offence with an aggravating circumstance, provided for in Art. 67 Para. 1 (6-1) of CC of Ukraine 'commission of a criminal offence against spouses or former spouses or another person with whom the perpetrator is (was) in a family or close relationship' and Art. 67 Para. 1 (6) of the CC of Ukraine in terms of 'committing a criminal offence ... in the presence of a child'; 4) a criminal offence with signs of an act (action or inaction), the concept of which is defined in Art. 1 of the Law of Ukraine 'On the Prevention and Counteraction of Domestic Violence'. The abovementioned definition needs to be incorporated into the CC of Ukraine in order to achieve a unified approach in terms of understanding a criminal offence related to domestic violence and uniform application of the provisions of domestic legislation.

Key words: violence, domestic violence, criminal offence related to domestic violence.

Постановка проблеми. Поряд із криміналізацією домашнього насильства, законодавцем було внесено чимало змін і доповнень до інших статей КК України. Також в законодавстві з'явилося нове поняття «злочин, пов'язаний з домашнім насильством», яке згадується у нормах Загальної частини КК України та в КПК України, при цьому зміст його на законодавчому рівні не розкривається. Останнє безумовно негативно впливає на правозастосовчу діяльність в даній сфері.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналізу питань щодо визначення поняття та видів кримінальних правопорушень, пов'язаних з домашнім насильством приділена увага в наукових працях

А.А. Вознюка, І.В. Гловюк, О.О. Дудорова, К.М. Плутицької, І.А. Тітко, М.І. Хавронюка, О.В. Харитонові, С.В. Якімові та ін. Водночас проблематичність визначеного питання зумовлює необхідність проведення подальших наукових розвідок.

Метою статті є визначення змісту поняття «кримінальне правопорушення, пов'язане з домашнім насильством».

Виклад основного матеріалу дослідження. Поняття «злочин, пов'язаний з домашнім насильством» має подвійну природу: - це вид кримінального правопорушення; - таке правопорушення пов'язане з домашнім насильством.

Що стосується першої характеристики, то тут позиції науковців та практики дещо розходяться. Одні вважають, що мова йде саме про злочини, інші, що про кримінальні правопорушення. Плутицька з даного питання пов'язана з тим, що в законодавстві і судовій практиці відсутній уніфікований підхід щодо даного аспекту.

Законом України «Про внесення змін до Кримінального та Кримінального процесуального кодексів України з метою реалізації положень Конвенції Ради Європи про запобігання насильству стосовно жінок і домашньому насильству та боротьбу з цими явищами» від 06.12.2017 № 2227-VIII Загальну частину КК України було доповнено розділом XIII-1 «Обмежувальні заходи, що застосовуються до осіб, які вчинили домашнє насильство». Саме в рамках даного розділу передбачена ст. 91-1 КК України в якій передбачено, що «в інтересах потерпілого від злочину, пов'язаного з домашнім насильством, суд може застосувати до особи, яка вчинила домашнє насильство, один або декілька обмежувальних заходів». В ст. 76 КК України передбачено, що «На осіб, засуджених за злочини, пов'язані з домашнім насильством, суд може покласти інші обов'язки та заборони, передбачені статтею 91-1 цього Кодексу». Тобто, в КК України мова йде саме про злочин пов'язаний з домашнім насильством.

Враховуючи зазначені положення науковці зазначають, що з врахування положень ст. 12 КК України, поняття «злочин, пов'язаний з домашнім насильством» охоплює такі види кримінальних правопорушень, як нетяжкі злочини, тяжкі злочини та особливо тяжкі злочини [1, с. 151].

В свою чергу, в положеннях КПК України в ряді випадків вказується «злочин пов'язаний з домашнім насильством», а в інших «кримінальне правопорушення пов'язане з домашнім насильством».

Так, ч. 6 ст. 194 КПК України, в якій визначено особливості застосування запобіжних заходів, зазначено: «В інтересах потерпілого від злочину, пов'язаного з домашнім насильством ...». Важливо зазначити, що вказана стаття була доповнена ч. 6 Законом № 2227-VIII від 06.12.2017 р.

В той же час, у ст. 284 КПК України, яка передбачає особливості закриття кримінального провадження у формі приватного обвинувачення, вказано: «Кримінальне провадження закривається в разі, якщо: ... 7) потерпілий, а у випадках, передбачених цим Кодексом, його представник відмовився від обвинувачення у кримінальному провадженні у формі приватного обвинувачення, крім кримінального провадження щодо кримінального правопорушення, пов'язаного з домашнім насильством». Слід зауважити, що п. 7 ч. 1 ст. 284 КПК України доповнити словами «крім кримінального провадження щодо злочину, пов'язаного з домашнім насильством» Законом України № 2227-VIII від 06.12.2017 р., а Законом України № 720-IX від 17.06.2020 р., у пункті 7 слово «злочину» замінено словами «кримінального правопорушення».

Такий же підхід і в ст. 469 КПК України. Так, Законом України № 2227-VIII від 06.12.2017 р. ч. 1 ст. 469 доповнено абзацом 2: «Угода про примирення у кримінальних провадженнях щодо злочинів, пов'язаних з домашнім насильством, може бути укладена лише за ініціативою потерпілого, його представника або законного представника», а Законом № 720-IX від 17.06.2020 в абзаці 2 ч. 1 ст. 469 слово «злочинів» змінено словами «кримінальних правопорушень».

Тобто виходить наступна ситуація. Законом «Про внесення змін до Кримінального та Кримінального процесуального кодексів України з метою реалізації положень Конвенції Ради Європи про запобігання насильству стосовно жінок і домашньому насильству та боротьбу з цими явищами» № 2227-VIII від 06.12.2017 р. законодавчо закріплено конструкцію «злочин пов'язаний з домашнім насильством», Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення досудового розслідування окремих категорій кримінальних правопорушень» № 2617-VIII від 22.11.2018 р. в КК України були внесені численні зміни в аспекті передбачення категорії кримінальні правопорушення, в той же час і в КК України і в КПК України залишилось формулювання «злочин, пов'язаний з домашнім насильством», Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку з прийняттям Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення досудового розслідування окремих категорій кримінальних правопорушень» № 720-IX від 17.06.2020 р. були внесені численні зміни яким слово «злочин» замінено словами «кримінальне правопорушення», однак в КК України так і залишилось формулювання «злочин, пов'язаний з домашнім насильством», а в КПК України в одній статті вказано «злочин, пов'язаний з домашнім насильством», а у двох інших статтях «кримінальне правопорушення, пов'язане з домашнім насильством».

На запитання, чи є принципова різниця законодавчого формулювання «злочин, пов'язаний з домашнім насильством» чи «кримінальне правопорушення, пов'язане з домашнім насильством» є очевидна відповідь, що є. Питання в іншому, чи це свідомий підхід законодавця, чи все ж таки помилка законодавчої техніки.

Відповідь на дане питання можна дати лише після відповіді на питання, так які ж кримінально каранні діяння слід вважати пов'язаними з домашнім насильством. Одразу зауважимо, що ні в КК України, ні в іншому законодавчому не передбачено перелік, або ж характеристики тих діянь які слід відносити до таких діянь.

Після введення аналізованої конструкції в законодавство виникла дискусія, щодо того чи відносити до «злочинів, пов'язаних з домашнім насильством» тільки «домашнє насильство» як склад злочину, передбачений ст. 126-1 КК України, чи ще і певні інші діяння. З даного аспекту важливо проаналізувати практику Верховного суду, в якій неодноразова підіймалось це питання.

Так, в ухвалі Верховного Суду від 3 жовтня 2019 р. (справа № 653/666/19 провадження № 51-490бск19) зазначено: «...покликання прокурора на те, що даний злочин, пов'язаний із домашнім насильством, не було підтверджено в судовому засіданні, оскільки інкриміноване ОСОБА_5 правопорушення не є таким злочином у розумінні ст. 126-1 КК та суд не може розцінювати його дії як злочин за вказаною статтею, адже органами досудового слідства дії ОСОБА_5 кваліфіковано за ч. 1 ст. 125 КК» [2].

Схожою в частині аргументації є ухвала Верховного Суду від 21 жовтня 2019 р. (справа № 474/442/19; провадження № 51-5124ск19) [3]. В зазначених рішеннях сформульовано позицію, що «злочин, пов'язаний з домашнім насильством» прирівнюється виключно до ознак складу злочину, передбаченого ст. 126-1 КК «Домашнє насильство».

Вже згодом, було прийнято інше рішення Верховного Суду, по іншій справі в якому передбачено абсолютно інший підхід. В ухвалі Верховного Суду від 28 листопада 2019 р. (справа № 453/225/19 провадження № 51-4000км19) зазначено: «поняття «домашнє насильство» має комплексний характер, регламентується в різних сферах суспільних відносин, а тому при встановленню змісту поняття «злочин, пов'язаний із домашнім насильством» слід виводити із конкретних фактичних особливостей вчиненого насильства щодо особи, а не юридичної оцінки дій винуватця. З огляду на це, а також зважаючи на юридичну техніку приписів ст. 284 КПК України визначені підстави для закриття кримінального провадження, формулюючи «злочин, пов'язаний із домашнім насильством» слід визнати оціночним поняттям, а не відсилальною нормою лише до ст. 126-1 КК України.

У кримінальному провадженні, в якому оскаржується рішення суду апеляційної інстанції, умови, особливості та характер насильницьких дій не були враховані судами нижчих інстанцій, що призвело до ототожнення поняття «злочин, пов'язаний із домашнім насильством» із ст. 126-1 КК України, а відтак і помилкового висновку про можливість закриття кримінального провадження» [4].

Крім того, що є надзвичайно важливим, в рішенні зазначено: «Разом з тим, Верховний Суд у складі колегії суддів Третьої судової палати Касаційного кримінального суду дійшов іншого висновку. Так, у ухвалі від 03 жовтня 2019 року (провадження № 51-490бск19) міститься висновок про законність та обґрунтованість судових рішень, якими визнано, що застосовано у п. 7 ч. 1 ст. 284 КПК України законодавче формулювання «злочин, пов'язаний із домашнім насильством», яким встановлено обмеження для закриття кримінального провадження у разі відмови потерпілого від покарання у кримінальному провадженні у формі приватного провадження, є відсилальним змістом до змісту ст. 126-1 КК України. У зв'язку із цим констатовано, що кваліфікація дій особи за ч. 1 ст. 1 ст. 125 КК України не дає підстав для того, щоб розцінювати передбачений цим статтею злочин як такий, що пов'язаний із домашнім насильством, а також зауважує, що за таких умов є обмеження для закриття кримінального провадження у разі відмови потерпілого від позову. З огляду на це, а також на вищевикладені аргументи на застосування протилежного правового висновку із зазначеного питання, колегія суддів приймає за необхідне відступити від висновку щодо застосування норми права у подібних правовідносинах, викладеного раніше ухваленому вищезазначеному рішенні Верховного Суду у складі колегії суддів з іншої палати, у зв'язку із чим провадження за касаційною скаргою прокурора на ухвалу Львівського апеляційного суду від 02 липня 2019 року щодо ОСОБА_6 підлягає передачі на розгляд об'єднаної палати касаційного кримінального суду Верховного Суду» [4].

Згодом Об'єднана палата Касаційного кримінального суду Верховного Суду винесла Постанову в якій остаточно розставила всі крапки над і щодо даного питання. Так, в рішенні зазначено наступне: «... формулювання поняття «злочин, пов'язаний із домашнім насильством» є ширшим за поняття «домашнє насильство» у нормі ст. 126-1 КК і може полягати не лише у вчиненні цього злочину, а й в інших суспільно небезпечних діяннях, які мають ознаки домашнього насильства. Тому поняття «злочин, пов'язаний із домашнім насильством» не є відсилочним, у розумінні законодавця має комплексний характер й регламентується у різних сферах суспільних відносин. Тому при встановленні змісту згаданого поняття слід виходити з конкретних фактичних обставин справи, а не тільки з кваліфікації дій винуватця. У контексті зазначеного «злочин, пов'язаний із домашнім насильством» слід вважати будь-яке кримінальне правопорушення, обставини вчинення якого містять хоча б один із елементів, перелічених у ст. 1 Закону №2229-VIII, незалежно від того, чи вказано їх у відповідній статті (частині статті) КК як ознаки основного або кваліфікованого складу злочину.

Таким чином, аналізуючи комплексний характер домашнього насильства та виходячи з тлумачення закону, до злочину, пов'язаного з домашнім насильством, на який поширюється заборона у п. 7 ч. 1 ст. 284 КПК, слід відносити не тільки злочин, передбачений ст. 126-1 КК, та злочин, що містить кваліфікуючу

ознаку «вчинення злочину щодо подружжя чи колишнього подружжя або іншої особи, з якою винний перебуває (перебував) у сімейних або близьких відносинах», але й кримінальне правопорушення з ознаками діяння (дії або бездіяльність), поняття якого визначено у ст. 1 Закону № 2229-VIII» [5].

Слід зауважити, що такий підхід Верховного суду підтримано вченими. Так, в науковій літературі зазначається, що «варто погодитися з правовою позицією Об'єднаної палати Касаційного кримінального суду Верховного Суду та окреслити коло злочинів, пов'язаних із домашнім насильством, такими: – злочин, передбачений ст. 126-1 КК; – злочини, які містять кваліфікуючу ознаку «вчинення злочину щодо подружжя чи колишнього подружжя або іншої особи, з якою винний перебуває (перебував) у сімейних або близьких відносинах»; – злочини з ознаками діяння (дії або бездіяльність), поняття якого визначено у ст. 1 Закону України «Про запобігання та протидію домашньому насильству» [1, с. 156].

В свою чергу, О. Харитонова та І. Тітко, злочин, пов'язаний з домашнім насильством визначають як: «1) злочин, передбачений ст. 126-1 КК; 2) злочин, що містить кваліфікуючу ознаку «вчинення злочину щодо подружжя чи колишнього подружжя або іншої особи, з якою винний перебуває (перебував) у сімейних або близьких відносинах»; 3) злочин, поєднаний з обтяжуючою обставиною, передбаченою у п. 6-1 ч. 1 ст. 67 КК «вчинення злочину щодо подружжя чи колишнього подружжя або іншої особи, з якою винний перебуває (перебував) у сімейних або близьких відносинах» та п. 6 ч. 1 ст. 67 КК в частині «вчинення злочину... у присутності дитини» [6].

На думку О.О. Дудорова та М.І. Хавронюка, злочин, пов'язаний із домашнім насильством, це будь-який злочин, який: «1) полягає у фізичному, сексуальному, психологічному або економічному насильстві; 2) вчиняється в сім'ї чи в межах місця проживання або між родичами, або між колишнім чи теперішнім подружжям, або між іншими особами, які спільно проживають (проживали) однією сім'єю, але не перебувають (не перебували) у родинних відносинах чи у шлюбі між собою, незалежно від того, чи проживає (проживала) особа, яка вчинила домашнє насильство, у тому самому місці, що й постраждала особа; 3) наслідками якого є фізичні або психологічні страждання, розлади здоров'я, втрата працездатності, емоційна залежність або погіршення якості життя потерпілої особи; 4) вчиняється систематично (ця ознака не стосується випадків вчинення злочину, який характеризується трьома попередніми ознаками, але водночас містить ознаки іншого злочину проти життя, здоров'я чи волі особи)» [7, с. 46].

А.А. Вознюк «під злочиним, пов'язаним із домашнім насильством розуміє будь-яке суспільно небезпечне діяння, передбачене Особливою частиною КК України, що полягає у застосуванні фізичного, психічного, економічного або сексуального насильства щодо подружжя чи колишнього подружжя або іншої особи, з якою винний перебуває (перебував) у сімейних або близьких відносинах» [8, с. 11]. Н. Стефанів вказує, що «поняття «злочин, пов'язаний з домашнім насильством» ширше за поняття «домашнє насильство», яке передбачене ст. 126-1 КК. Тому злочин, пов'язаний з домашнім насильством, – це не тільки кримінальне правопорушення, передбачене ст. 126-1 КК» [9].

Ми також підтримуємо саме широке тлумачення «злочину, пов'язаного з домашнім насильством», адже такий підхід цілком відповідає положенням Стамбульської конвенції та Закону України «Про запобігання та протидію домашньому насильству».

При цьому повертаючись до питання «злочин» чи «кримінальне правопорушення» пов'язане з домашнім насильством вважаємо, що варто враховувати, те що під поняття «кримінального проступку» підпадає декілька складів, передбачених КК України, які можуть бути пов'язані із домашнім насильством та досить часто мають місце на практиці, мова йде про ч.ч. 1, 2 ст. 125, ч. 1 ст. 126 КК України (в аналізованих нами рішеннях Верховного суду теж фігурують вказані статті). Крім того, до таких діянь можна віднести ряд кримінальних правопорушень, які передбачені в Розділ V «Кримінальні правопорушення проти виборчих, трудових та інших особистих прав і свобод людини і громадянина», а саме ч. 1 ст. 163 «Порушення таємниці листування, телефонних розмов, телеграфної чи іншої кореспонденції, що передаються засобами зв'язку або через комп'ютер», ч. ст. 182 «Порушення недоторканності приватного життя». Зазначенні кримінальні правопорушення є кримінальними проступками і вони з великою ймовірністю можуть бути пов'язані з домашнім насильством.

Крім того, в п. 6-1 ч. ст. 67 КК України, як одну із обтяжуючих обставин визначено вчинення саме кримінального правопорушення щодо подружжя чи колишнього подружжя або іншої особи, з якою винний перебуває (перебував) у сімейних або близьких відносинах, хоча коли даним пунктом, відповідно до Закону № 2227-VIII від 06.12.2017 р., було доповнено КК України, то в першій редакції вказувалось саме «злочин», а Законом № 2617-VIII від 22.11.2018 р. слово «злочин» було змінено на «кримінальне правопорушення».

Також, важливо, що у 2022 р. опубліковано огляд судової практики Касаційного кримінального суду у складі Верховного Суду у провадженнях про кримінальні правопорушення, пов'язані з домашнім насильством (рішення, внесені до ЄДРСР, за період із 2018 року по серпень 2022 року) [10], тобто вказано саме кримінальні правопорушення.

При цьому, може виникнути зауваження, що вносячи відповідні зміни до КПК України законодавець виправдано залишив в ст. 194 формулювання «злочину, пов'язаного з домашнім насильством», акцентуючи увагу, що обмежувальні заходи доцільно та можна застосовувати саме до осіб, які вчинили злочини, а не кримінальні проступки.

Поряд з цим, в судовій практиці є численні рішення, коли за вчинення саме кримінального проступку до особи застосовували поряд з покаранням обмежувальні заходи. Так, у Вироку Очаківський міськрайонний суд Миколаївської області від 11 березня 2020 р. (категорія справи № 483/1562/19; судове провадження: 1-кп/483/67/2020) зазначено, що «ОСОБА_5 визнати винним у пред'явленому йому обвинуваченні у вчиненні злочину, передбаченого ч. 1 ст. 125 КК України, та призначити йому покарання у виді штрафу в розмірі п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, що становить 850 (вісімсот п'ятдесят) гривень. Застосувати відносно ОСОБА_5 обмежувальний захід, передбачений п. 1 ч. 1 ст. 91-1 КК України та покласти на нього наступний обов'язок: - заборонити перебувати в місці спільного проживання з особою, яка постраждала від домашнього насильства, ОСОБА_4, строком на три місяці» [11].

Досить схожа ситуація передбачена у Вироку Тячівського районного суду Закарпатської області від 27 жовтня 2022 року (категорія справи № 307/1875/21; судове провадження: 1-кп/307/180/21) в якому зазначено, що особа вчинила наступні кримінальні правопорушення - ч. 1 ст. 125, ч. 1 ст. 126, ст. 390-1 КК України. Ухвалюючи дане рішення суд вказує, що «Відтак, враховуючи обставини вчиненого кримінального правопорушення, особу обвинуваченого, з метою реалізації комплексного підходу до вирішення проблеми насильства у сім'ї, суд вважає за необхідне направити ОСОБА_3 для проходження пробаційної програми строком на 6 місяців та зобов'язати обвинуваченого виконувати заходи, передбачені пробаційними програмами «Подолання агресивної поведінки» та «Попередження вживання психоактивних речовин». у вчиненні кримінальних правопорушень, передбачених ч. 1 ст. 125, ч. 1 ст. 126, ст. 390-1 КК України» [12].

Ще один прикладом Вирок Луцького міськрайонного суду Волинської області від 22 липня 2022 року (судове провадження: 1-кп/161/813/22; категорія справи № 161/8835/22) яким особу визнано винною у вчиненні кримінальних правопорушень, передбачених ч. 1 ст. 125, ч. 1 ст. 126 КК України, призначивши покарання. Поряд із покарання суд вирішив, що «На підставі п. 3 ч. 1 ст. 91-1 КК України застосувати до обвинуваченого ОСОБА_4, ІНФОРМАЦІЯ_1, обмежувальний захід строком на 3 (три) місяці, а саме: -заборонити наближатися на відстань 100 (сто) метрів до місця проживання потерпілих за адресою: АДРЕСА_2» [13].

Таким чином, за вчинення саме кримінальних проступків щодо особи застосовано обмежувальні заходи. Ми свідомо, проаналізували рішення судів різних регіонів України, як підтвердження того, що це не поодинокі практика, а свідомий підхід у вирішенні такого питання.

Висновки. Враховуючи зазначене, вважаємо, що формулювання в законодавстві «злочин пов'язаний з домашнім насильством» є недоліком законодавчої техніки, а тому в КК України та КПК України повинні бути внесені зміни в частині уніфікації підходу та передбачення у всіх випадках формулювання «кримінальне правопорушення пов'язане з домашнім насильством». В свою чергу такі зміни приведуть у відповідність законодавство та існуючу судову практику.

Вважаємо, що під кримінальним правопорушенням, пов'язаним з домашнім насильством слід розуміти:

- 1) ст. 126-1 КК України;
- 2) кримінальне правопорушення, що передбачає кваліфікуючу ознаку «вчинення таких діянь щодо подружжя чи колишнього подружжя або іншої особи, з якою винний перебуває (перебував) у сімейних або близьких відносинах»;
- 3) кримінальне правопорушення з обтяжуючою обставиною, передбаченою у п. 6-1 ч. 1 ст. 67 КК «вчинення кримінального правопорушення щодо подружжя чи колишнього подружжя або іншої особи, з якою винний перебуває (перебував) у сімейних або близьких відносинах» та п. 6 ч. 1 ст. 67 КК в частині «вчинення кримінального правопорушення ... у присутності дитини»;
- 4) кримінальне правопорушення з ознаками діяння (дії або бездіяльність), поняття якого визначено у ст. 1 Закону України «Про запобігання та протидію домашньому насильству».

Саме таким визначення необхідно доповнити КК України, щоб досягнути уніфікованого підходу в аспекті розуміння кримінального правопорушення, пов'язаного з домашнім насильством та однакового застосування положень вітчизняного законодавства.

Список використаних джерел:

1. Кваліфікація та основи методики розслідування домашнього насильства: навчальний посібник / С. Романцова, Н. Устрицька, І. Гловюк та ін.; за ред. І. Гловюк, Н. Лашук, С. Романцової. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. 404 с.
2. Ухвала Верховного Суду від 03 жовтня 2019 року у справі № 653/666/19. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/84746160>
3. Ухвала Верховного Суду від 21 жовтня 2019 року у справі № 474/442/19. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/85075665>
4. Ухвала Верховного Суду від 28 листопада 2019 року у справі № 453/225/19. URL: https://verdictum.ligazakon.net/document/86035315?utm_source=jurliga.ligazakon.ua&utm_medium=news&utm_content=jl01&ga=2.140374454.489444941.1682087054-802912672.1581195127
5. Постанова Об'єднаної палати Касаційного кримінального суду Верховного Суду від 12 лютого 2020 року у справі № 453/225/19. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/87602679>

6. Харитоновна О., Тітко І. Злочин, пов'язаний із домашнім насильством: правові проблеми та практичні рекомендації. URL: https://jurliga.ligazakon.net/analytics/192450_zlochyn-povyazaniy-z-domashnm-nasilstvom-pravov-problemi-ta-praktichn-rekomendats

7. Дудоров О.О., Хавронюк М.І. Відповідальність за домашнє насильство і насильство за ознакою статі (науково-практичний коментар новел Кримінального кодексу України) / за ред. М.І. Хавронюка. К. : Ваіте, 2019. 288 с.

8. Вознюк А.А. Кримінальна відповідальність за домашнє насильство: актуальні питання теорії та практики. *Форум права*. 2019. № 55(2). С. 6-14.

9. Однією з умов кримінальної відповідальності за домашнє насильство є те, що воно має бути систематичним – суддя ККС ВС. URL: <https://supreme.court.gov.ua/supreme/pres-centr/news/1322490/>

10. Огляд судової практики Касаційного кримінального суду у складі Верховного Суду у провадженнях про кримінальні правопорушення, пов'язані з домашнім насильством (рішення, внесені до ЄДРСР, за період із 2018 року по серпень 2022 року). URL: https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/new_folder_for_uploads/supreme/ogliady/2022_09_26_Ogliad_KKS_2018_2022.pdf

11. Вирок Очаківський міськрайонний суд Миколаївської області від 11 березня 2020 року у справі № 483/1562/19. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/88129436>

12. Вирок Тячівського районного суду Закарпатської області від 27 жовтня 2022 року у справі № 307/1875/21. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/106967410>

13. Вирок Луцького міськрайонного суду Волинської області від 22 липня 2022 року у справі № 161/8835/22. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/105372897>